

Παραλειπόμενα της (Μη) Αντιμετώπισης των Καταλήψεων στα Πανεπιστήμια

Ξενοφών Βασιλάκος, Βαγγέλης Δούρος, Νίκος Φωτίου

Υποψήφιοι Διδάκτορες στο Τμήμα Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Είμαστε Υποψήφιοι Διδάκτορες στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ο.Π.Α.). Με αφορμή την πρόσφατη μηνιαία κατάληψη του κεντρικού κτιρίου του Ο.Π.Α. από ορισμένους φοιτητές και μη φοιτητές, μέλη του αυτοαποκαλούμενου «φοιτητικού κινήματος των καταλήψεων» που αντιδρούν στο νέο νόμο πλαίσιο για την παιδεία (καίτοι η πλειονότητα αυτών είναι εμφανές ότι δεν έχει διαβάσει ούτε άρθρο του), θα θέλαμε να αναδείξουμε μια σειρά από προβλήματα που έπονται αυτού του επαναλαμβανόμενου φαινομένου.

Η διαχρονική αντίθεσή μας στην «παράδοση» των καταλήψεων στα Πανεπιστήμια είναι επί της αρχής, συνεπώς δε σχετίζεται με την ουσία και το πλαίσιο των αιτημάτων της κατάληψης. Κάθε μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας δικαιούται να έχει τις ενστάσεις του για οποιοδήποτε θέμα αισθάνεται ότι τον αφορά. Ουδείς όμως δικαιούται να προχωρά στη συστηματική παρεμπόδιση της ομαλής λειτουργίας του Πανεπιστημίου στο όνομα της εκάστοτε διαφωνίας του. Η δε προσπάθεια νομιμοποίησης των καταλήψεων με το επιχειρήμα ότι έτσι αποφάσισε η πλειοψηφία των φοιτητών δια της Γενικής Συνέλευσης των Φοιτητών, είναι ανάξια σοβαρής κριτικής.

Δυστυχώς όμως, η φαρέτρα των επιχειρημάτων που δικαιολογεί το χαρακτηρισμό των καταλήψεων των δημόσιων χώρων όπως τα Πανεπιστήμια ως παράνομη, άνομη και στερούμενη κάθε ηθικής βάσης χάνει τη βαρύτητά της από τη στιγμή που το ίδιο το κράτος και οι αρχές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων διαχρονικά ανέχονται με έμμεσο πλην σαφή τρόπο τις καταλήψεις. Όταν η κατάληψη πνέει τα λούστια, εμφανίζονται ως από μηχανής θεοί οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων καθησυχάζοντας τους φοιτητές ότι θα γίνει ό,τι είναι ανθρωπίνως δυνατό για να βρεθεί μια λύση ώστε το εξάμηνο να ολοκληρωθεί αισίως και η εξεταστική να πραγματοποιηθεί κανονικά. Ανεξάρτητα από τη διάρκεια της κατάληψης, μια εβδομάδα είναι σχεδόν πάντα αρκετή για να γίνουν «στοχευμένες» αναπληρώσεις μαθημάτων και να ολοκληρωθεί η «αναγκαία» ύλη. Όταν δε οι καταλήψεις πραγματοποιούνται την περίοδο του Σεπτεμβρίου, δε χρειάζεται καν να προχωρήσουν τέτοιου είδους διευθετήσεις. Απλώς, η έναρξη του χειμερινού εξαμήνου μετατίθεται όσες εβδομάδες χρειάζεται για να ολοκληρωθεί η εξεταστική. Σχετικές εγκύκλιοι από το Υπουργείο Παιδείας (που ισχύουν για τελευταία φορά... μέχρι την επόμενη) κάμπτουν πιθανές αντιρρήσεις και των τελευταίων απρόθυμων να συμπράξουν στην «αναίμακτη» επίλυση του ζητήματος. Οι ενέργειες αυτές μάλιστα θεωρούνται σε τέτοιο βαθμό φυσιολογικές, ώστε όταν κάποια μέλη της Γενικής Συνέλευσης εκφράσουν ενστάσεις εγκλωβίζονται στα γραφεία τους μέχρι να αλλάξουν γνώμη!

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι αυτή η κλασσική αντιμετώπιση των καταλήψεων έχει μια σειρά από δυσάρεστες παρενέργειες. Το φαινόμενο αυτό διαιωνίζεται καθώς για οποιαδήποτε αιτία και αφορμή το Πανεπιστήμιο μπορεί να καταληφθεί χωρίς αυτό να επισύρει συνέπειες σε αυτούς που στηρίζουν τέτοιες ή παρόμοιες ενέργειες. Οι εξετάσεις express και οι ταχύρρυθμες αναπληρώσεις είναι μόνο φαινομενικά επωφελείς για τους φοιτητές, μιας και τα κουτσορεμένα εξάμηνα οδηγούν σε κουτσορεμένες γνώσεις και κουτσορεμένα πτυχία. Όσο για το ερευνητικό έργο, είναι περιττό να αναφερθεί πόσο πλήττεται κατά την διάρκεια των

καταλήψεων. Αυτά όμως δεν είναι παρά η κορυφή του παγόβουνου. Το χειρότερο όλων είναι πως παραδίδοντας ουσιαστικά τα κλειδιά σε αυτές τις ομάδες των φοιτητών–και μη φοιτητών–το Πανεπιστήμιο διασύρεται, δείχνει την εικόνα ενός θεσμού που έχει χάσει τον έλεγχο, αποκρύπτοντας ταυτόχρονα από την κοινωνία τα πραγματικά και ουσιαστικά προβλήματά του, φιμώνοντας την ίδια στιγμή τις υγιείς δυνάμεις που έχουν «κάτι να πουν».

Πιστεύουμε σε ένα ανοιχτό Πανεπιστήμιο. Με τον όρο «ανοιχτό» δεν εννοούμε απλώς ένα Πανεπιστήμιο με ανοιχτές θύρες ώστε η εκπαιδευτική και η ερευνητική διαδικασία να συνεχίζεται απρόσκοπτα. Αλλά ένα Πανεπιστήμιο με ανοιχτά μυαλά, απαλλαγμένα από κάθε είδους οπαδικές παρωπίδες. Ένα Πανεπιστήμιο χωρίς συντεχνιακούς συμβιβασμούς και ημίμετρα. Ένα Πανεπιστήμιο που θα διαμορφώσει την κοινωνία και θα δείξει το δρόμο για την πρόοδο της χώρας. Οι καιροί ου μενετοί. Είθε να το συνειδητοποιήσουμε πριν να είναι πολύ αργά.